

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De statu Ecclesiae sexto qui nuncupatur reformatius Cap. 16

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

DE INDVLGENTIIS ET REMISSIONIBVS.

- Ezech. 13** dem spolia diuidentes. Ad quos in Ezechiele hæc dicit dominus deus: Væ scilicet veniarum quæstoribus, qui consuunt puluillos. i. leues peccatorum remissiones, sub omni cubitu manus, & requiem scilicet pollicentes, faciunt cervicalia sub capite vniuersæ ætatis ad capiendas. i. decipiendas animas, hoc est, hominibus cuiuslibet ætatis, dicentes, in talibus cervicalibus, vtpote in indulgentijs, potestis quiescere secure, iudicium dei non timendo. Sequitur in Ezechiele: Propter pugillum ordei & fragmentum panis. i. propter vilem quæstum talia promittebāt, vt interficerent animas, quæ non moriuntur, & viuificarent animas, quæ nõ viuunt, mentientes populo meo credenti mēdacijs. Nam iustis nihil sibi dantibus prophetant damnationem, quasi non studeant indulgentias consequi. In iustis autem, qui per peccatum sunt mortui, propter eorum dona, promittunt vitam æternam. Vterius ad eosdem quæstores dominus: Ecce (inquit) dirumpam cervicalia vestra, & liberabo populum meum de manu vestra, neq; erunt vltra in manibus vestris ad perdendum, id est ad prædam, pro eo, quod confortastis manus impij, vt non reuertatur à via sua mala.
- Di. 46. c. sūt nonnulli**
- Ezech. 13** De pe. dist. 1 multiplex. § fiaūt ali.
- Ezech. 13**
- Matt. 23** XLVI § Saluator præterea noster ad illos temerarios concionatores ait: Væ vobis scribæ & pharisæi (per quos denotantur indulgentiarum quæstores) qui comeditis domos viduarum, cum indulgentijs circuitis mare & aridam, vt faciatis vnum profelytum. i. raro bene pœnitentem, cui pro lucro temporali promittitis sui receptionem in cœlum, sed facitis eum filium gehennæ. Ecce quod pro salute hominum est institutum, iam ad mercedem temporalem retorquetur. Ideo subiungit: Quid autem maius, aurum an templum quod sanctificat aurum? Et quid maius est, donum an altare quod sanctificat donum? Væ vobis qui mundatis illud quod est deforis, intus autem pleni estis rapina & immunditia. Vide q̄ peruerse nunc in præsentī statu quinto agitur cum salubribus indulgentijs & remissionibus nobis à deo misericorditer & ab ecclesia largissime concessis. Quæ quidem largitas modo peruerfa est in hancine laruam indulgentiarum immoderatarum. De qua Salomon loquitur, quādo per cancellos prospexit: Iuuenem vecordem, cui occurrit mulier in ornatu meretricio, præparata ad decipiendas animas, garrula & vaga, quietis impatiens, nec valens in domo consistere, nunc foris, nunc in plateis, nunc iuxta angulos insidians, apprehesumq; iuuenem, deosculatur, dicens: Victimam pro salute deuoui, hodie reddidi vota mea, veni frum mur cupitis amplexibus, &c. Et sic irretiuit stultum populum multis sermonibus & blanditijs, qui nescit quod ad vincula trahatur, & q̄ de periculo animæ eius agatur. Hanc figuram modernæ ac importunæ veniarum acclamationi coaptandam industri & solerti lectori relinquo.
- Ibidem**
- Pro. 7**
- Cant. 5**
- Cant. 2**
- Cant. 6. in fi**
- Apo. 3**
Gef. 1
- XLVII § Ex præmissis demum apparet nostram matrem ecclesiam vnâ cum filijs suis Christianis, circa normam & modum pœnitentiarum & veniarum, non mediocriter esse perplexam atq; dilaceratam, & absq; diuina ope semetipsam ex illis ærumnis resolvere impotentem, vehementerq; lamentantem de indulgentiarum quæstoribus, ac dicentem: Percusserunt me & vulnerauerunt me custodes murorum, eosdem denotando quæstores. Quam quidem misellam ecclesiam suus sponsus Christus ad fructuosam pœnitentiam patienter expectat, dulcissime uinitat, clementissime suscipit, & ait: Surge, propera amica mea, sponsa mea, & veni, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis, reuertere in via, scilicet veræ pœnitentiæ, donec aspitet dies, & inclinentur vmbra, aperi mihi soror mea. Reuertere Sunamitis in erroribus iam captiua, reuertere vt intueamur te. Necessarium itaq; fuit ad reducendâ ecclesiam, & ad reformandum populum Christianum, sextum erigi statum, ne ipsa ecclesia in suis membris per remissiones, in quinto statu abusue permissas, penitus pereat.
- ¶ De statu ecclesiæ sexto, qui nuncupatur reformatiuus. Cap. XVI. Estat modo sextus status, qui est ecclesiæ, per remissionē quinti status deprauatæ, reformatiuus & per ecclesiâ Philadelphiam significatus. Si cut em̄ deus sex diebus perfecit opera sua, & sexto die factus est homo ad imaginē dei, & sexta ætate generis humani filius dei venit in carne & fa-

& f. eo. §. 46
& f. c. 18. §. 9
f. cap. 19. §. 5

f. eod. §. 44.

f. eod. §. 36
f. ca. 17. §. 14
f. ca. 25. §. 11.

f. ca. 18. §. 14.

f. eod. §. 45

f. ca. 22. §. 5.

f. eod. §. 48

f. ca. 18. §. 14
in fi. f. ca. 16.
in prin. & f.
c. 19. §. 15.

f. ca. 30. §. 1.
f. ca. 43. §. 10

f. cap. 16. §. 6
f. ca. 6. §. 4.
f. c. 16. in pr.
per tot.

f. ca. 15. in fi

f. cap. 3. §. 5
& fa-

f.ca.6. §.1. pri. & factus est filius hominis vt nos redimeret. Sic sextus nunc status ecclesie agit, quo ecclesie membra p diuinas correptiones reformabunt, Chro tandē in spū aduenturo, quē expectamus, vt reformet corpus humilitatis nostrae. Ecclesia profecto renouabit in agnitōe dei, Imō eius membra necessario sunt reformāda, quae admonet Apofolus, dicens: Obsecro vos frēs, reformamini in nouitate sensus vestri, vt probetis quae sit voluntas dei. Et infra: Deponite vos scdm pristinā conuersationem, veterem hominem, & induite vos nouum hominem.

I § Catholica quippe ecclesia, durate quinto statu, in tam vilem cecidit conditionem, vt iam prope interisset, nisi pius Iesus ei subuenisset per immensam suam gratiam multimode hactenus concessam. Insurrexerant nāq; contra fidem Christi diuersae sectae, vt pote Sarracenorum, & Manichaeorum, similiter & VViclefistae, aliorumq; qui omnes condemnant, ab ecclesia possideri bona temporalia, quibus clerici abutuntur. Vnde ait Thelosphorus: Abundantia rerum temporalium ecclesis traditarum est occasio ruinae ecclesiasticae. Nam bona temporalia spiritualem vitam facile impediunt. Imō praelatos, caeterosq; clericos plerūq; ad vitia trahunt, quorum exempla laici imitantur. Ac exinde haeretici suae sectarum occasionem sumunt.

II § Quamobrem in praesenti sexto statu deus dignabit bona & dominia temporalia à clericis auferre propter vitia & peccata cleri, ex diuitiarum abundantia, & ex dominij secularis exercitio prouenientia, vt ecclesia bonis temporalibus spoliata, & rebus superfluis circūcisa, discat spiritualibus intendere, ac viuere secundū normam datā Petro qui postquam audiisset dñm, tunica succinxit se, erat em̄ nudus, & misit se in mare. Ad hoc Ioachim super Hieremia prudenter innuit, dicens: Olim Imperatores se gloria suae dignitatis pro Christo paupere exuentes, induerunt ecclesiam quasi nouum hominem in syluestro ideo necesse erit, postquam ecclesia eodem indumento abutit, succincta siue nuda fiat, ne in fluctibus huius maris submergetur, quae prius in rerum abundantia nimiam libertatem habuit superfluamq; quietem quae fuit: siquidem talis quies corporum, & abundantia temporalium causauit atq; incendit vitia cleri.

III § Quocirca contra huiusmodi exorbitantem licentiā idem Ioachim exclamat: Vae huic libertati & quieti nimiae, propter quam fides Christi pluribus acutis gladijs ferietur. Delectatio enim metallorum, & auara cupido temporalium spem improbam concipiet, quae quidem elegans, & formosa vetula radix, & inceptrix omnium malorum, accendit vitia clericorum. Nam postquam ecclesia nimis multiplicauit bona temporalia, sibiq; dominia secularia vendicauit, tuū a edificauit domum suam super arenam, vel super petram sine fundamento. Ideo tanto flumine rei transitoriae illisa facilliter cadet, atque submergetur. Nisi aliquando bona reformatione, vel aliquo nouo foetu sustentata fuerit. Deus quidem suam ecclesiam noua frequenter prole foecundat. Hoc ipsa ecclesia fatetur se à Deo semper nouo foetu multiplicari.

III § Vbertinus quoq; ait: q; ecclesia in quinto statu senescēs pro patribus, id est, praelatis diuitibus peperit filios, quibus voluntaria paupertas arrideret, ac doctrinae & vitae spiritualis puritas, in futurae tribulationis aculeis non abisteret, prout verificatū est in ordinibus mendicantiū, qui in principio sexti status circa annū domini. 1260, inceperunt, ordo Carmelitarum in monte Carmelo, ordo predicatoꝝ in Hispania, Minorum in Italia, alij quoq; similes alijs locis in curreti sexto statu instituti sunt ordines: vel etiā praeter illos adhuc boni viri aliqui consurgunt ad sustentandū ecclesiam cōtra praesentē illisionem temporalium inundantiū. Qñ quidē & ipsi quoq; moderni nostri religiosi tā mendicantes, q̄ caeteri hodie similiter exiccati sunt, carentes gratia virtutum, prout Thelosphorus refert Frānciscū inter alia reuelasse, quō tpa appropinquarent, in quibus pplexitates & discrimina multiplicarentur, & charitas multorum refrigeret, superabundaretq; iniquitas, & demum potestas plus solito solueretur, ac ipsius Francisci religionis, & aliarum regionum puritas maculata deformaretur. Tunc autem in ecclesia tot scādala multiplicarentur, fractis religionibus tam in populo quā in clero etiā regulari, quod ni-

Augusti. 4.
de tri. 4.
Phil. 3.
Colos. 3.
Roma. 12.
Ephe. 4.
§. c. 15. §. 31.
& §. c. 30. §. 9

Ioh. 21
Ioachim
Tho. opusc.
20. li. 3. c. 16.
vsq; ad finē.

1. Timo. 6

Matth. 7
Luca. 6

Devi. & Tho.
cle. c. deus
Feria. 3. Pas.
Psalm. 44

Franciscus

- Matth. 24** si abbreviarent dies iuxta verbum euangelicū, si fieri posset, inducerent in errorem etiā electi. Hæc Frāciscus, ad quem imago crucis in ecclesia S. Damiani dixit: Vade repara domū meam, quæ vt cernis, tota labitur.
- V §** Me hercle ecclesia nostra occidentalis, nisi ei clemens Iesus aliquo remedio nobis occulto hætenus subuenisset, præsumit dudū fuisse ruinā passā propter incumbentiā temporalium, nequitiamq; Christianorum. Scribit nāq; sextum angelum phialæ suā effudisse in flumē illud magnū Euphraten (per quod baptismus forsitā intelligit in Europicum solum, iam diffusus) aquā. i. grām in baptismo nobis collatā idem angelus siccauit, quia nos nō seruamus promissum in baptismo, ergo eius grām in eo collatam, deus à nobis auferet merito. Talis defectus sexti status est designatus per statuam, quam vidit Nabuchodonosor, cuius statuæ pedes partim erant ferrei, partim lutei. Vnde quærit Propheta: Quomodo amicti auro primo reputati sunt in vasa testea? Et alibi: Coaceruauit argentum quasi humum, & aurum vt lutum platearum. Iste profectō sextus ecclesiæ status tam in religiosis quam in secularibus tanta est rubigine & luto repletus, vt non nisi post sui ruinam restaurari possit, vt dicitur inferius.
- VI §** Christus equidem in sexto nunc statu censet esse fatigatus, quasi nõve lit vltierius ecclesiæ remedium habere aliud q̄ sui ruinam, hoc videtur esse significatum in Euangelio Iohannis, vbi dicitur: Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem: hora autem erat quasi sexta. Per hanc sextam horam designatur presens status sextus. Nam hora sexta, scilicet in meridie: sol ad altiore gradum nostri hemispherij ascendit: ideo circa nos eotunc est in supremo feruore, ita in presenti sexto die & sexto ecclesiæ statu nos Christiani sumus in ardentissimo peccandi desiderio. Quādo venit murtur, id est, Ecclesia sequens sensualitatem, cum haustorio singulorum sensuū ad hauriendā aquā delitiarū & libidinū ex profundo puteo abyssī. Fatigat igit Iesus onere nostrorum peccatorum quæ ipse iamdiu sustinuit p̄ Prophetam, dicens: Laboraui sustinens, & clamans: Reuertere reuertere Sionamitis. Item: Laboraui clamans, rauca factæ sunt fauces meæ.
- VII §** Quippe p̄ aliter, id est, ecclesia, habuit quinque viros, id est, virtuosos homines, per quos in lingulis præteritis statibus quinque, fuit hætenus sustentata: nunc autem in sexto statu carnalis affectus, quem ecclesia modo habet, non est suus legitimus vir, sed adulter: quoniam omnes tam regulares, quam seculares declinauerunt, & simul inutiles facti sunt ad sustentandam ecclesiam vsq; ad vnū scilicet Christum, qui eam tandem reformabit.
- VIII §** Considerandū tamen est, licet hora sexta, & apertio sexti sigilli, & sextus angelus tuba canēs, & sextæ phialæ effusio approprient sexto statui ecclesiæ tamen mala, p̄ huiuscemodi sexenariū nomen & significata, eueniēt etiā ante finem quinti status, in cuius fere & calce iam sumus, cōcurrēte simul sexto statu. Calamitas quippe futura fiet in fine quinti status, & in excursu sexti status, quādo quidem sextum libri signaculū est apertum. Et in ecclesia orientali calamitas quodammodo censetur esse consummata, tñ quoad ecclesiā occidentalem iam per tyrannidem Turcorum, aliorumve infidelium timetur in breui fore incipienda.
- IX §** Refert præterea Thelosphorus, quod Merlinus & Dandalus expresse dicant, Franciscum, Dominicum, aliosq; ordinum mendicantium institutores fuisse in initio sexti status, & figurasse futuros pastores angelicos, qui infra describuntur. Hoc aut ordine fieri reformationem ponūt: primo, frēs mendicantes, alijq; religiosi, qui ad sustentandā ecclesiam in sexto statu electi erant, sed nunc deficient, ideo pro eorum excessibus punient & reformabunt. Deinde ecclesia rediet ad paupertatis integritatem. Nam tempore futuri angelici pastoris, & duorum suorum successorum, Romani pontifices sponte renuntiabūt omni dominio temporali, spiritalibus dūtaxat operam daturi. Tandem per cōcilium generale ordinabit, quod de cætero prælati, & clerus habeant solummodo victum & amictum, naturæq; necessaria, reiectis omnibus pompis, delitijs, bonis vltra necessitatem superfluis in pauperum vsus distribuendis. Interim ecclesia in paupertate gloriabitur vsq; ad Antichristi aduentum. Hæc ex Thelosphoro.

PostAn

J.c.66. pro.
J.c.40. §.9
Tho.1. pt. q
94. ar. 2. dif.
7. q. 1. art. 2.
& in de veri.
ma. 24. ar. 10
J.c.16. in fi.
& J.c.54. §.3
J.c.14. §.9
& J.c.54. §.3
J.c.16. & J.c.
18. §.6. & J.c.
c.35. §.13
J.c.40. §.4
J.c.16. §.4
& J.c.42.
§.5.
J.c.67. §.2.
in fin.
J.c.15. §.18.
& J.c.56. §.8
J.c.49. §.11
J.c.9. §.1. &
J.c.18. §.7
J.c.31. §.7
Tho.4. dif.
11. q. 1. art. 1.
q. 1.
J.c.6. §.6. &
J.c.12. & J.c.
39. §.5
J.c.6. §.7 &
J.c.14
Tho.3. pt. q
30. ar. 3. ad 3.
idem in po-
fill. 2. Cor.
11. lectio. 3
J.c.13. §.7
& J.c.27. in
princ.
J.c.15. §.33
& J.c.6. §.5
J.c.6. §.3. in
fine.

X § Post Antichristum incipiet septimus ecclesie status, de quo dici est differendum vsque ad finem operis, donec partim completa fuerit materia circa presentes quintum & sextum status colligenda. In quo quidem iam utroque statu concurrente, ob imensa flagitia nostra, Diabolus censetur esse solutus ad im-

missiones malas, de qua solutione nunc sequitur. De ligatione & solutione diaboli. Ca. XVII. Ligatione loquit dñs, dicens: Quis intrat in domū fortis, ut vasa eius eripiat, nisi prius alligauerit fortem. Super qua sententia Augustinus tenet, q̄ Christus diabolum alligauerit sic vsq; ad magni Antichristi aduentū. Tamen malitia præsentis t̄pis videlicet quinti & sexti statuum (quos modo agimus) t̄a manifeste exprimitur in c̄tu quintæ & sextæ tubæ: in omnibus quoq; quinarijs & senarijs Apocalypsis declarant tam arduæ calamitates ob nostra facinora in proximū futuræ, ut iam diabolus (cui à deo data est clavis abyssi) credat esse solutus ad immisso- nes malas, tum ad tentandum nos vehementius, tum etiã ad tribulandum ecclesiã & eius membra crudelius. Sunt nãq; spiritus qui ad vindictam creati sunt, & in fu- rore suo confirmauerunt tormenta sua, & in tempore consumptionis effudent virtutem & furorem eius, qui fecit illos, confundent.

I § Vbertinus arbitratur, quod licet diabolus semper fuerit princeps huius mundi, postquam ei homo se peccando subdidit, tamen eiusdem diaboli potestas fait ligata in aduentu, vel potius in morte Christi dicentis: Nunc princeps huius mundi eijcitur foras: nam cum fortis armatus, id est, diabolus custodit atrium suū in pace sunt ea quæ possidet: si autem fortior eo, scilicet Christus superueniens vicerit eū, vniuersa arma eius auferet, in quibus confidebat, & spolia eius distribuet. Prin- ceps quidem huius mundi in Christo non habet quicquid. Hinc Augustinus ait: Do- mus Christi, id est, ecclesia ædificat de hominibus qui sunt eruti à diabolo, à quo cap- tiui tenebantur. Hanc enim captiuitatē Christus captiuauit qui diabolum vicit. Et ne sua membra secum traheret in æternū supplicium cum prius iustitiæ, deinde potentie vinculis alligauit ipse Christus, q̄ educit victos in fortitudine. Et ascen- dens in altū ccepit captiuitatem, id est, diaboli. Considerandū autē est, quod di- uina iustitia ordinat demones ceu lictores, ut animas in purgatorio cruciēt: in in- ferno æternaliter cathent. In presenti vero seculo reprobos, aut delictijs, aut sup- plicijs occupent: electos tentent atq; molestant, in certamine victoriã, & deinde brauium beatitudinis reportaturos. Satanas præterea se in angelum lucis frequen- ter transfiguratur, ut homines suo mendacio credant. Exemplo fuit Antonius he- remita, quē dominus permiserat à dæmonibus acriter diuexari, ut spectaret cer- tamen viriliter dimicantis. Is quoque aliquando vidit diabolum corpore celsum, qui se dei virtutem & prouidentiam ausus erat nuncupare. An autem visio sit bo- ni, an mali angeli, deus dat Catharinæ Senefi. euidens signum, dicens: Cum diabo- lus visitat animam in forma lucis, eius primo aduentu anima hilarescit, successu de- siccit: ex angeli vero boni visitatione in primis contremiscit, sed successu securita- tem sentit. Sic beata virgo ad ingressum angeli turbata est, sed hac turbatione ani- mosior facta in montana, abijt.

II § Dum diabolus atrium suum, id est, terrenū orbem in pace sua possedit non solum ipse in mundo dominatus est, sed etiam sui satellites. Ex eo maligni ho- mines frequenter in hoc seculo (quemadmodum in præsentī sit ecclesia) principa- tum obtinuerunt, bonosq; subegerunt: sicuti Cain, Ismahel, & Esau, suos fratres, Abel, Isaac, & Iacob, sunt persecuti. Quando autem Christus liberauit nos à dia- bolt potestate, tunc ille non poterat sanctos patres in limbo ulterius detinere, nec illuc animas bene morientium perducere, nec impedire Gentium ad Deum ve- rum conuersionem, uti prius à tempore Idololatriæ, vsque ad denuntiationem Euangelij fecerat. Christus etenim verbo spiritus immundos eiecit, atq; eosdem eijcendi potestatem discipulis dedit. Et sic diabolus à tempore primi Ecclesie status,

Psal. 77
Psal. 106
Matth. 12
20. de ciuit.
dei. 8.
Apo. 9
Psal. 77
Ecci. 39
J.c. 5. §. 4.
& J.c. 6. §. 25
& Ca. Senef.
c. 37. in fi.
Vbertinus
Iohā. 12
Lucā. 11
Iohā. 14.
15. de tri. 19.
Ephē. 4
Psal. 67
Cat. Senef.
37. & ca. 43.
& 81
Tho. 1. par.
q. 10. 14. art.
1. & 2.
2. Cog. 11
Cat. Senef. c.
71. & c. 106
Luc. 1
Lucā. 11
Hierē. 12
Gen. 4. & c.
21. & 27.
Coloss. 1
Mat. 8. & 10